

Az ítéltábla dr. Hantos Ádám ügyvéd által képviselt **I.r., II.r., III.r. felpereseknek** dr. Rákosfalvy Zoltán ügyvéd által képviselt **alperes** ellen **kártérítés megfizetése** iránt indított perében, a Győri Törvényszék 2012. május 17. napján kelt 31.P.21.051/2010/44. számú ítéletével szemben, a felperes által 47., az alperes által 46. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson - meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a III. r. felperesnek 50.000.- (ötvenezer) forint fellebbezési eljárási költséget.

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy az államnak az illetékügyben eljáró hatóság felhívására 128.000.-(egyszázhuszonnyolcezer) forint, míg a II. r. felperest, hogy 264.000.- (kettőszázhatvannégyezer) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket fizessen meg.

Ezt meghaladóan a peres felek maguk viselik a fellebbezési eljárásban felmerült költségeiket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s :

A Győri Törvényszék fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r. felperesnek 1.400.000.-Ft-ot, a II. r. felperesnek 1.700.000.-Ft-ot, a III. r. felperesnek 1.000.000.-Ft-ot és ezen összegek után 2005. november hó 22. napjától a kifizetés napjáig számított, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatot, valamint a felpereseknek együttesen 306.050.-Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a felperesek kereseti kérelmét elutasította. Kötelezte a törvényszék az alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 57.144.-Ft állam által előlegezett költséget, és 246.000.-Ft eljárási illetéket.

Az irányadó tényállás szerint az I-II. r. felperesek gyermeke, III. r. felperes testvére, néhai "C" 2005. november 22. napján a "B" Raktáráruháza építési munkálatai során halálos áramütéses balesetet szenvedett.

Az építkezés fővállalkozója az "A" Zrt. volt. Az alperes az "A" Zrt. alvállalkozójaként a "B" épületvillamossági kivitelezési munkálatai teljeskörű elvégzésére vállalt kötelezettséget beleértve a munkavégzéshez szükséges villamosenergia-vételezés biztosítását is. Figyelemmel arra, hogy a szerződés teljesítése érdekében a munkafolyamatokban több alvállalkozó is részt vett, ezért az "A" Zrt. és az alperes közt létrejött alvállalkozási szerződés több pontja (VIII/4/5/9/7, X/1, X/3, X/7) kitért arra, hogy az alperes a többi alvállalkozóval együttműködik a szerződés teljesítése érdekében, résztvesz az alvállalkozói építés- kivitelezési koordinációs egyeztetéseken, és az ott elfogadottakat az alvállalkozók munkájának felügyelete, organizációja mellett az irányítása alá tartozó területeken megvalósítja. Ennek érdekében a napi teljes munkaidőtartam alatt egy irányító személyt volt köteles biztosítani. Kötelezettségei közé tartozott a tűzvédelmi és munkavédelmi követelmények betartása. Az alperes feladata volt az ideiglenes építési villamos-szekrénytől kiindulva a villamosenergia üzemszerű biztonságos vételezésének biztosítása, a villamosvezeték járulékos mechanikai védelme, az érintésvédelmi relé működésének ellenőrzése. Az alvállalkozói szerződés XII/1. pontja rögzítette, hogy a munkaterület átadása-átvétele építési naplóban vagy külön jegyzőkönyvben történik.

Az építkezés folyamán a munkálatokhoz szükséges áramvételezés úgy történt, hogy a csarnoképület magasságában húzódó gerincvezetékhez ún. „körmös csatlakozók”-nak nevezett kötőelemekkel elektromos munkaszekrények csatlakoztak, melyek hálózati aljzataiból vételezték a munkavégzők az áramot. A 9. számú munkaszekrény körmös csatlakozójából - szabálytalanul - az azzal bekötött vezeték feszültség alatt lévő csupaszvégű darabja nyúlt ki, amelyhez érve az az alumíniumállvány is feszültség alá került, amelyen állva a néhai "C" csőszigetelési munkákat végzett. Földelt tárgyat megfogva "C" halálos balesetet szenvedett.

A folyamatban volt büntetőeljárás során beszerzett és a per anyagává tett műszaki szakértői vélemény alapulvételével az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy a gerincvezeték - a rákapcsolódó 9 db munkaszekrénnel együtt - az alperes alvállalkozója, a "D" Kft. készítette. A gerincvezeték és a munkaszekrényeket az alperes észrevételezés nélkül vette át üzemeltetésre a "D" Kft.-től, az átadás-átvételtől dokumentum nem készült, az átvétel tényére az építési napló bejegyzése utal. A "D" Kft. és az alperes képviselői szemrevételezéssel állapították meg a gerincvezeték kiképzésének és a szekrények csatlakozásának szakszerűségét. A szemrevételezés módszere - figyelemmel a vezeték 6,5 m-es magasságára - kielégítőnek nem tekinthető. A gerincvezeték beüzemelésére 2005. október 24. napján került sor.

A szakvélemény megállapította, hogy a gerincvezeték kivitelezésénél a korábban szabadtérben használt és lebontott kötőelemeket használták fel. Vélhetően ennek következtében a 7. és 9. szekrény bekötésénél a körmös-csatlakozóknak mindkét vége ki volt

törve. Emellett a körmös csatlakozó házát szigetelőszalaggal nem látták el. Így állhatott elő az a helyzet, hogy a csatlakoztatott és feszültség alatt lévő vezeték kb. másfél cm-rel túlnyúlt a körmös csatlakozón.

A gerincvezeték üzembehelyezését követően, de a balesetet megelőzően egy tizedik, engedély nélkül elhelyezett munkaszekrény került bekötésre a 9. számú bekötési pontnál. A kivitelező kiléte nem ismert. Az iratanyaghoz csatolt fotókon látható, hogy nem a 10. számú szekrény vékonyabb vezetői, hanem a 9. szekrény eredetileg is vastagabb csatlakozó vezetői nyúlnak túl a körmös csatlakozókon.

A perben beszerzett orvosszakértői vélemény megállapította, hogy I. r. felperesnél - aki fia halálakor a baleset helyszínén jelen volt - kóros, elhúzódó gyászreakció nem alakult ki. Élményeinek tudatos feldolgozása - pszichológus segítségével - segítő hatású volna.

A II. r. felperesnél sem igazolható a kóros gyászreakció, azonban nála rejtőzködő, gyászrögzítő magatartás mutatható ki, amely döntő mértékben a védekező, introvertált személyiség szerkezetének része, de a fel nem dolgozott korábbi gyászmunka elmaradt reakciójaként is értékelhető.

A III. r. felperes testvére halálának tényét, emlékét megfelelően dolgozta fel.

A felperesek kereseti kérelmükben az I-II. r. felperes részére személyenként 5 millió, III. r. felperes részére 3 millió forint nemvagyoni kártérítés, és annak 2005. november 22. napjától számított törvényes késedelmi kamatai és perköltség megfizetésére kérték kötelezni az alperest.

Arra hivatkoztak, hogy a baleset a gerincvezetékre történő szabálytalan becsatlakozások miatt következett be, amely tény az alperes terhére értékelendő. A generálkivitelező "A" Rt. és az alperes közti szerződés II. fejezet 25. pontja, VIII. fejezet 4. pontja, X. fejezet 1., 2., 3. pontjaira hivatkozással hangsúlyozták, hogy az alperesnek helytállási kötelezettsége áll fenn a baleset helyszínén keletkezett veszélyhelyzet miatt. Az alperesre hárul annak bizonyítatlansága, hogy a gerincvezeték üzembehelyezésekor szabályosak voltak-e a kapcsolószekrények csatlakozásai. Hangsúlyozták, hogy az üzembehelyezés időpontjában még szabályos bekötések esetén is alperes felel mindazon károkért, amelyek az ideiglenes gerincvezeték bármely, nem üzemszerű működéséből fakadnak, tekintettel az "A" Zrt. és az alperes közt létrejött szerződés fentiekben hivatkozott rendelkezéseire.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására, és a felperesek perköltségben marasztalására irányult. Rámutatott, hogy a baleset olyan csatlakozási ponttal összefüggésben következett be, amelyet nem az alperes, és nem is az alperes alvállalkozója épített ki. A balesetet megelőző napon az ún. „10. szekrény” az építkezésen még nem volt bekötve. Mivel a gerincvezetéken beégési nyomok nem keletkeztek, ezért a 10. szekrény csatlakoztatása olyan napszakban történhetett, amikor az építési területen nem folyt kivitelezési munka. A munkaterület megőrzése pedig a generálkivitelező, azaz az "A" Zrt. feladata volt. A munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 40. § (2) bekezdésére hivatkozással alperes hangsúlyozta, hogy eltérő szerződéses megállapodás hiányában a fővállalkozó felel a munkavégzés balesetveszély-mentes összehangolásáért.

Az elsőfokú bíróság felperesek kereseti kérelmét a jogalap tekintetében megalapozottnak, összecszerűség tekintetében részben ítélte alaposnak.

Az elsőfokú bíróság a Ptk.339. § (1) bekezdésére hivatkozással hangsúlyozta, hogy az okozott kárért annak a felelősségét lehet megállapítani, aki azt ténylegesen okozta. A fővállalkozó, azaz az "A" Zrt. az alvállalkozója által okozott kárért csak a megrendelővel szemben felel, harmadik személynek, azaz a hozzátartozónak okozott kárért alvállalkozó alperes önálló felelősséggel tartozik.

Az aggálytalan szakvéleményből, és a büntetőeljárás során beszerzett fotófelvevételekből megállapítható, hogy nem az ismeretlen eredetű 10. szekrény bekötésénél használt vékonyabb vezetékek, hanem a gerincvezeték telepítése során használt vastagabb vezetékek nyúltak túl - szigetetlen véggel - a körmös csatlakozókon. Ezen balesetveszélyes helyzet kialakulhatott úgy is, hogy már eredetileg szabálytalanul került sor a 9. számú szekrény csatlakoztatására - amely helyzetet sem a csatlakoztatást végző "D" Kft, sem a gerincvezeték átvevő alperes nem észlelte - és kialakulhatott úgy is, hogy az eredetileg szabályosan bekötött vezetékek a 10. szekrény illegális csatlakoztatása során nyúltak túl a körmös csatlakozón. Tény azonban, hogy a vezeték körmös csatlakozón való túlnyúlása nemcsak a 9., hanem - az „illegális” 10. szekrény bekötésével nem érintett - 7. munkaszekrényénél is tapasztalható. Megállapítható, hogy az alperes üzemeltetésében működő rendszerben olyan körmös csatlakozók kerültek felhasználásra, amelyeknek mindkét oldala kitörött volt és az emiatt szükségessé váló külső szigetelés is elmaradt, ezért a körmös csatlakozók érintésvédelme nem volt megfelelően biztosítva.

A gerincvezeték feszültségmentesítése nem történt meg a félméteres távolságon belül végzett csővezeték hőszigetelési munkálatokra tekintettel sem.

A fentiekből következően az állapítható meg, hogy a baleset időpontjában az alperes volt az ideiglenes elektromos rendszer üzemeltetője, amely rendszer nem volt szabályosan kialakítva, és a munkaszervezés sem volt kellően összehangolt, ezzel összefüggésben következett be a halálos baleset. A fentiek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperesek igazolták az alperes károkozó, jogellenes magatartásával okozati összefüggésben őket ért hátrányt.

Ezzel szemben - a Ptk.339. § (1) bekezdése által biztosított kimentési lehetőség körében - az alperes nem tudta bizonyítani, hogy a gerincvezeték a "D" Kft.-től szabályosan vette át, a szabálytalan bekötéseket a későbbiekben nem észlelhette, és ezért nem állt módjában a rendellenesség megszüntetése sem.

A gerincvezeték 2005. október 22-i átadás-átvétele szabálytalanul történt, ugyanis a talajszinttől 6-7 m magasságban lévő bekötések érintésvédelmi megfelelőségét az alperes képviselője a más esetekben szabályszerű szemrevételezéssel nem kontrollálhatta, tehát a bekötések talajszinttől való nagy távolsága miatt a vezetékek körmös csatlakozón való 1-2 cm-es túlnyúlása nem észlelhető.

Az alperes kimentését az a körülmény sem alapozza meg, hogy a gerincvezeték feszültségmentesítése indokolt lett volna, mivel a gerincvezeték üzemeltetője az alperes, így

a feszültségmentesítés elrendelése az alvállalkozói munkák megfelelő összehangolása során az alperes feladata lett volna.

A fentiekre tekintettel az elsőfokú bíróság az alperes deliktuális kárfelelősségét a Ptk.339. § (1) bekezdése alapján megállapította. A kártérítés összegszerűsége körében a törvényszék vizsgálta, hogy a felperesek oldalán milyen mértékű hátrány következett be hozzátartozójuk elvesztése következtében.

E körben az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy a joggyakorlat a hozzátartozó elvesztése miatt bekövetkező, orvosszakértőileg is kimutatható pszichés károsodás, mint többlettényállási elem hiányában is a nemvagyoni kártérítés iránti igényt megállapíthatónak látja az önállóan is nevesíthető, teljes családban élés jogának sérelme miatt. Amennyiben a gyászreakció már eléri a betegségi szintet, úgy a teljes családban élés jogán túlmenően a hozzátartozót elvesztő személy egészséghez való személyiségi joga is sérül. Amennyiben több személyiségi jog is sérül, azt a kártérítés összegszerűségénél kell figyelembe venni.

A betegségi szintet elérő, kóros gyászreakció, pszichés sérülés a felperesek egyikénél sem mutatható ki, tehát egészséghez való joguk nem sérült. Ítéleti bizonyossággal állapítható meg azonban, hogy a felperesek és elhunyt gyermekük között szeretetteljes hozzátartozói kapcsolat állt fenn. Az I-II. r. felpereseknek meg kellett élniük, hogy gyermeküket a természet rendjével ellentétes módon vesztik el, az I. r. felperes tekintetében pedig értékelendő, hogy jelen volt a baleset bekövetkeztekor. A II. r. felperes esetében az elhúzódó gyászreakció a betegségi szintet még nem éri el, azonban II. r. felperes - személyiség szerkezetéből is adódóan - a fájdalmas emlékeit elengedni képtelen, azokat maradéktalanul nem dolgozta fel. A fentiek alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes magatartása következtében a felperesek teljes családban éléshez való személyiségi joga sérült, és az alperes által ekként okozott hátrányt a rendelkező részben írt mértékű kártérítés megfizetésével látta kompenzálhatónak.

Utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy az elhunyt által károsulti közrehatásként nem értékelhető - még annak kétséget kizáró bizonyítása esetén sem - , hogy az állványt a vezetékrendszerbe kapaszkodva mozgatták, ugyanis a szakértői vélemény szerint arra vonatkozó adat, hogy a gerincvezeték szigetelése sérült lett volna, és ezáltal annak a munkát végzők általi megérintése balesetet eredményezhetett volna, nem merült fel.

Az ítélettel szemben az I. és II. r. felperesek terjesztettek elő fellebbezést. Kérték az elsőfokú ítélet megváltoztatását akként, hogy az I. r. felperes vonatkozásában a marasztalás 1.400.000.-Ft-os összegét 3.000.000.-Ft-ra, míg a II. r. felperes részére fizetendő 1.700.000.-Ft összegű nemvagyoni kártérítés összegét 5.000.000.-Ft-ra emelje fel a bíróság.

Arra hivatkoztak, hogy az elsőfokú bíróság által megítélt nemvagyoni kártérítés összege nem áll arányban az I-II. r. felperesek által elszenvedett sérelmekkel, és a gyermekük halálának időpontjában irányadó ár- és értékviszonyokkal. Kiemelték, hogy a II. r. felperesnél jelenleg is rejtőzködő, gyászt rögzítő magatartás mutatható ki. Felperesek gyermeke 22 évesen hunyt el. A haláleset óta eltelt 7 év sem enyhítette a szülők mély gyászát.

Az alperes fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását, és a felperesek kereseti kérelmének elutasítását, másodlagosan a Pp.252. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára utasítását kérte, a felperesek perköltségben marasztalása mellett.

Állította, hogy a felperesek nem bizonyították az alperesi kárfelelősség megállapításának Ptk.339. § (1) bekezdésében előírt feltételeit, nem igazolták, hogy a kárt ténylegesen I. r. alperes okozta.

Rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság - a Ptk.340. § (1) bekezdésében előírtakat figyelmen kívül hagyva - nem értékelte a néhai közrehatását a baleset bekövetkeztében. Hivatkozott a szakértő azon nyilatkozatára, miszerint elhunyt szerelési munkálatai nem voltak szabályszerűek. A BDT.2005. évi 1285. számú eseti döntésre hivatkozással hangsúlyozta, hogy nemvagyonni jellegű károsodás esetén is terheli a károsultat kárelhárítási és kárenyhítési kötelezettség, amelynek elmulasztása a nemvagyonni kárpótlás mértékére kihat.

Az elsőfokú eljárásban előadottakkal egyezően, ismételten hangsúlyozta, hogy a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 40. § (2) bekezdése alapján a munkaterületen történő munkavégzések összehangolása a generálkivitelező feladata, ezért a gerincezeték közelében végzendő munkálatok vonatkozásában az "A" Zrt-t terhelte a tájékoztatási kötelezettség az alperes irányában. A tájékoztatás elmaradása miatt alperes nem volt abban a helyzetben, hogy a fél méternél közelebbi munkavégzésre tekintettel a feszültségmentesítés céljából intézkedjen. „Az érintésvédelem feltételeinek biztosítása” elmaradása miatt kizárólag a generálkivitelező "A" Zrt. felelőssége állapítható meg.

A fentieket összefoglalva az alperes kiemelte, hogy egyrészt nem került igazolásra azon tény, hogy a károsult halálát a szabálytalan szerelés okozta, másrészt a nem kellően összehangolt munkaszervezés vonatkozásában alperes felelőssége nem áll fenn, mivel az idézett rendelkezés alapján ez a generálkivitelező feladata. Így a kártérítési felelősség megállapításának elemei közül mind a jogellenesség, mind az okozati összefüggés felperes általi bizonyítása elmaradt.

A hozzátartozói nemvagyonni kártérítés tekintetében az alperes kifejtette, hogy felperesek esetében a gyászreakció a betegségi szintet nem éri el, ezért az egészséghez való személyiségi jog sérelme nem valósult meg. Felpereseknél olyan hátrány, melynek következtében a társadalmi életben való részvételük tartósan és súlyosan megnehezült, nem volt tapasztalható. Álláspontja szerint a hozzátartozó elvesztése többlettényállási elem hiányában nemvagyonni kártérítési igényt nem alapozhat meg.

Az alperes fellebbezése kiegészítésében rámutatott, hogy a "E" Betéti Társaság - amelynek alkalmazásában állt az elhunyt - nem a "D" Kft. alvállalkozójaként tevékenykedett. Az ítélet ekörben téves ténymegállapítást tartalmaz.

Hangsúlyozta, hogy az alperes a napi munkaidő alatt volt köteles irányító személyt biztosítani az építkezésen, a munkaterület munkaidőn túli őrzése pedig nem az alperes, hanem az "A" Zrt. generálkivitelező feladata volt.

Kitért arra, hogy műszakilag nem helytálló az elsőfokú ítélet indokolásának azon megállapítása, hogy a körmös csatlakozó háza is szigetelőszalaggal szigetelendő.

Utalt a fellebbezés arra, hogy a körmös csatlakozók ismételt felhasználását szakmai szabály nem tiltja.

Az alperesi fellebbezés kiegészítése rámutatott, hogy az elsőfokú ítélet indokolása az érintésvédelmi vizsgálattal kapcsolatosan ellentétes megállapításokat tesz. A perbeli esetben az érintésvédelmi vizsgálat műszeresen történt, az ellenőrző próbagomb megnyomásával történő kontroll pedig a szakma szabályainak megfelel.

Hangsúlyozta, hogy a 10. szekrény utólagos bekötése okozta, hogy az eredeti vezeték a körmös csatlakozón túl nyúlt, a közvetlen veszélyhelyzetet az illegális bekötés eredményezte.

A felperes fellebbezési ellenkérelme alperes fellebbezésének elutasítására és az elsőfokú ítélet - felperesi fellebbezéssel nem érintett részének - helybenhagyására irányult. Hangsúlyozta, hogy mivel a 7. és a 9. szekrény bekötései voltak hibásak, ezért nem igazolható azon alperesi állítás, hogy a 10. „illegális” szekrény csatlakoztatása teremtette meg a közvetlen veszélyhelyzetet. Ezért a 10. szekrény telepítése relevanciával nem bír.

A baleset nem következett volna be, ha a bekötésnél használt vezeték végét megfelelően leszigetelik, vagy csak a körmös csatlakozó egyik vége van kitörve. Az elsőfokú bíróság helytállóan indult ki az eljárás anyagává tett aggálytalan szakértői véleményből. Az alperes állításai alátámasztására műszaki szakértői véleményt nem csatolt, e körben bizonyítási indítványt nem terjesztett elő.

A fellebbezések alaptalanok.

Az ítélet tábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást a szükséges körben lefolytatta, a bizonyítékokat okszerűen, a Pp.206. §-ban írtaknak megfelelően értékelve, helyes tényállást állapított meg, amelyből levont jogi következtetései is helytállóak.

Az ítélet tábla az elsőfokú ítélet indokolásában kifejtettekkel is egyetért, az abban foglaltakat megismételni nem kívánja. Az I-II. r. felperes és az alperes fellebbezésében írtakra tekintettel az alábbiakat emeli ki.

Nem helytálló az alperes hivatkozása a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény 40. § (2) bekezdésére. E szerint olyan munkahelyen, ahol különböző munkáltatók alkalmazásában álló munkavállalókat egyidejűleg foglalkoztatnak, a munkavégzést úgy kell összehangolni, hogy az az ott dolgozókra és a munkavégzés hatókörében tartózkodókra veszélyt ne jelentsen. Az összehangolás megvalósításáért a felek által szerződésben

megjelölt munkáltató, ilyen kikötés hiányában a fővállalkozó, vagy ha ilyen nincs, akkor az felelős, akinek a területén a munkavégzés folyik.

A fenti rendelkezés - az alperes álláspontjával szemben - éppen azt támasztja alá, hogy a fővállalkozó ("A" Zrt.) felelőssége a munkaterületen folyó munkálatok összehangolásáért abban az esetben volna megállapítható, amennyiben az alperessel kötött megállapodása a munkák összehangolásának kérdését - szemben az alvállalkozói szerződés VIII/4.5.7.9. pontjaiban foglaltakkal - nem rendezné.

Helytállóan hivatkozik az elsőfokú bíróság a szerződés VIII/4., 5., 7., 9., X/1. és X/7. pontjaira, amelyből ítéleti bizonyossággal megállapítható, hogy a munkavégzéshez szükséges villamosenergia biztonságos vételezése, az ideiglenes vezetékrendszer és az ideiglenes építési vezetékrendszer működtetése az alperes feladataihoz tartozott. Az ideiglenes vezetékrendszer üzemeltetője az alperes volt.

Mivel a beszerzett szakvéleményből aggálytalanul megállapítható, hogy a balesetet a 9. számú kalocsaszekrénynél lévő körmös csatlakozón túlnyúló vezeték okozta - a rendszer kialakítása szabálytalan volt -, amelyből származó veszélyhelyzet akár a körmös csatlakozó szigetelésével, akár a körmös csatlakozók egy bemenetelű (csak egyik oldalon kitörött) felhasználásával kiküszöbölhető lett volna, ezért alperes kártérítési felelőssége - az elsőfokú ítéletben részletesen kifejtettek szerint - a Ptk.339. § (1) bekezdése alapján megállapítható.

Az alperes megfelelő eljárás mellett a túlnyúló vezetékeket észlelhette volna, ezáltal a potenciális veszélyhelyzetet megszüntethette volna. A munkálatok megfelelő összehangolása esetén (az alvállalkozói építés - kivitelezési koordinációs egyeztetéseken történő részvétellel, szakmailag megfelelő irányító személy biztosításával) az ideiglenes gerincvezeték félméteres védőtávolságán belül végzett csőszigetelési munkákat észlelhette volna, így lehetősége lett volna a feszültségmentesítésre. Mindkét esetben a baleset elkerülhető lett volna.

A Ptk.340. § (1) bekezdésében írt kármegosztásra hivatkozásra tekintettel az ítélet tábla kiemeli, hogy a beszerzett műszaki szakértői vélemény szerint - a baleseti mechanizmust elemezve - nem állapítható meg ok-okozati összefüggés az elhunyt magatartása, illetőleg a baleset bekövetkezése között.

Tévesen rögzíti az elsőfokú ítélet indokolása, hogy a "E" Bt. a "D" Kft. alvállalkozója. Ezen megállapításnak azonban sem a kereseti kérelem jogalapja, sem összecszerűsége vonatkozásában jelentősége nincs. Az elsőfokú ítélet jogi indokolása éppen azt fejt ki, hogy a harmadik személyekkel szemben érvényesíthető deliktuális kárfelelősség szempontjából a kivitelezési munkálatokat végző cégek közti szerződéses láncolatnak - és a Ptk.391. § (3) bekezdésére történő hivatkozásnak - jogi relevanciája nincs.

Helytállóan hivatkozik az alperes arra, hogy a körmös csatlakozó házának szigetelőszalaggal történő szigetelése nem szakmai előírás, és a körmös csatlakozók többszöri felhasználása sem ütközik szakmai szabályokba. A beszerzett műszaki szakértői vélemény azonban egyértelműen fejt ki, hogy a balesetet eredményező veszélyhelyzetet a fenti két körülmény együttes fennállása okozta, azaz a kalocsa szekrények bekötése során mindkét felén kitörött

körmös csatlakozót használtak fel úgy, hogy szigetelőszalaggal nem akadályozták meg a bekötött vezeték túlnyúlását. A bekötések érintésvédelme tehát nem volt megfelelő, ezért a rendszer szabályszerűen nem volt kialakítva.

Osztotta az ítéltábla az elsőfokú bíróság által elfoglalt azon álláspontot, miszerint a hozzátartozó halálával a teljes családban élés lehetőségének elvesztése olyan személyhez fűződő jogot sért, amely - a gyászoló egészséghez fűződő alkotmányos személyiségi jogának sérelme hiányában is - nemvagyoni kártérítési igényt alapoz meg.

A beszerzett orvosszakértői vélemény szerint az I-II. r. felperesek esetében pszichés károsodás, betegségi szintet elérő, kóros gyászreakció nem bizonyított, egészséghez való joguk sérelme orvosszakértőileg nem alátámasztható, ezért az elsőfokú bíróság helytállóan indult ki abból a körülményből, hogy az I-II. r. felperesek esetében is a teljes családban éléshez való joguk sérült.

Az alperesi fellebbezésben írtakra tekintettel az ítéltábla kiemeli, hogy a Ptk. 76. § csak példálózóan sorolja fel a személyhez fűződő jogok sérelmének eseteit, emellett azonban más esetben is csorbulhat a személyhez fűződő jog (BDT.2001.349.). A nagykorú gyermek elvesztésével a szülők idős korukra anyagi, lelki és fizikális támasz nélkül maradnak, elesnek attól a lehetőségtől, hogy felnőtt gyermekük életének is részévé váljanak, így a nagyszülőket is magában foglaló érzelmi és anyagi biztonságot nyújtó nagycsaládban éljenek. A fentiekben túl helytállóan vette figyelembe a bíróság az I. r. felperes esetében a balesetnél történő jelenlétét, a II. r. felperes tekintetében pedig a személyiségszerkezetben is gyökerező gyászrögzítő magatartást.

A felperesek a fellebbezésükben olyan új körülményt, szempontot, amely az elsőfokú bíróság által - a nemvagyoni kártérítés összegszerűsége tekintetében - elfoglalt, józan mértéktartást tükröző álláspont felülmérlegelését lehetővé tenné, nem jelöltek meg. Ezért az ítéltábla az elsőfokú bíróság által meghatározott összeget az I-II. r. felpereseket ért nemvagyoni hátrányok kompenzálására alkalmasnak ítélte.

Az ítéltábla a másodfokú perköltség viseléséről annak figyelembevételével rendelkezett, hogy a fellebbezések egyike sem vezetett eredményre. Az alperes jogalapra is kiterjedő fellebbezésének értéke 4.100.000.-Ft volt, I-II. r. felperesek fellebbezési értéke 4.900.000.-Ft. Ezért az alperes és I-II. r. felperesek vonatkozásában az ítéltábla akként rendelkezett, hogy mindegyik fél viseli a fellebbezési eljárásban felmerült költségeit. (Pp.81.§ (1) bekezdés).

Figyelemmel arra, hogy az alperes fellebbezése a III. r. felperes javára megállapított 1.000.000.-Ft kártérítési igény elutasítására is irányult, ezért a Pp.78. § (1) bekezdése alapján az ítéltábla az alperest a III. r. felperes javára a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pont, 3. § (5) bekezdés alapján megállapított mértékű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltség megfizetésére kötelezte.

Győr, 2013. február 20. napján

Dr. Havasiné Dr. Orbán Mária sk.	Dr. Sarmon Hedvig sk.	Dr. Világi Erzsébet sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

A kiadmány hitelül:

Kiadó: